

PROJECT 1

Masterplan Fort Lillo — Antwerpen

David Verhoestraete (CLUSTER) in samenwerking met Sofie Depauw

Laureaat Provinciale Architectuurprijs Antwerpen —

Project

Masterplan Fort Lillo

Provincie

Antwerpen

Stad

Antwerpen

Opdrachtgever

stad Antwerpen

Architect

CLUSTER i.s.m. Grontmij

Uitvoering

lopend

Oppervlakte

250 ha

Bouwsom

38.000.000 euro

Procedure

Besloten wedstrijd i.o.v.

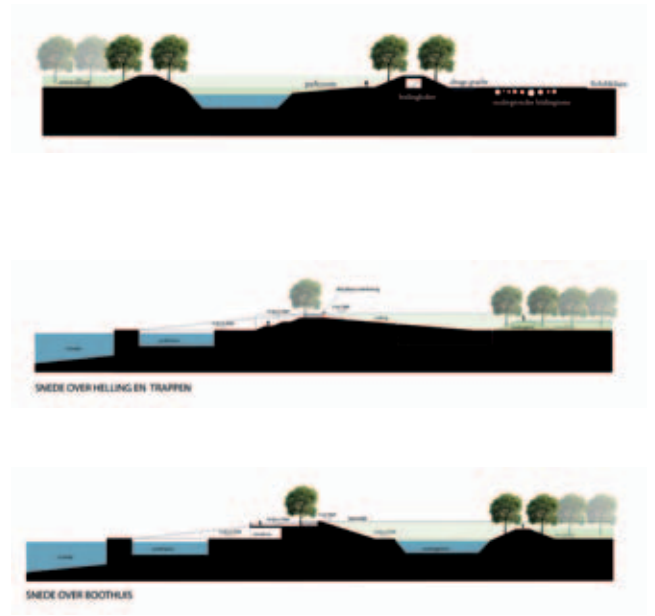
Stadsbouwmeester Antwerpen

Klimaatverandering zorgt ervoor dat we verantwoordelijk met het landschap moeten omgaan. In 1976 zette een zware stormvloed vanuit de Noordzee grote delen van het Schelde estuarium blank. De menselijke en ruimtelijke gevolgen waren enorm. Hoe formuleren architecten vandaag ruimtelijke antwoorden op de grillen van het water? Hoe verhoudt hun ontwerp zich tot de specificiteit van de locatie. In hoeverre is onze landschappelijke omgeving maakbaar?

Fort Lillo speelde tot in de 19de eeuw een belangrijke militaire rol. Samen met het Fort Liefkenshoek op de linker Scheldeoever beheerste Fort Lillo het scheepvaartverkeer van en naar Antwerpen. In 1981 werd

het Fort Lillo beschermd als monument omwille van zijn unieke ruimtelijke kwaliteiten.

Vandaag vormt Fort Lillo een idyllische groene oase te midden van het uitgestrekt industriële havenlandschap. Maar de huidige stedenbouwkundige structuur van Fort Lillo is vandaag niet langer gegarandeerd. In het kader van het Sigmplan worden dijkverhogingen en de realisatie van overstromingsgebieden langsheen het Schelde estuarium voorzien. Deze geplande werken zullen een ingrijpend effect hebben op het toekomstig functioneren van Fort Lillo. De visuele aantrekkingskracht tussen Fort Lillo en haar omgeving, alsmede de beleving tussen het dorp en het

‘Wanneer je projecten vermindert, betekent dat een enorme meerwaarde.’ David Verhoestraete _ CLUSTER i.s.m. Grontmij

water, de lucht en het licht, dreigen door de nieuwe Sigmadijk te verdwijnen. In 2009 schreef de stad Antwerpen in opdracht van de Stadsbouwmeester Antwerpen een wedstrijd uit voor de opmaak van een masterplan voor het Fort Lillo. Het doel van het masterplan bestond in de opmaak van een langetermijnvisie waarbij de karakteristieke kwaliteiten van het Fort Lillo worden versterkt en de geplande dijkwerken op een kwalitatieve wijze worden geïntegreerd in het vestinglandschap. David Verhoestraete van het stedenbouwkundig ontwerp bureau CLUSTER, in samenwerking met Sofie Depauw, won deze wedstrijd. Het plan als geheel beperkt zich niet tot één enkele ingreep of realisatie

van een gebouw, maar benut ten volle het potentieel van de omgeving. Het overstijgt hiermee het idee van architectuur als ontwerpdiscipline - waar objecten in de ruimte centraal staan - en in die zin is het plan visionair. De jonge architecten tonen met hun ontwerp over een groot oplossend vermogen te beschikken. Bovendien getuigt het plan van een maatschappelijke betrokkenheid bij de wereldwijde problematiek van klimaatverandering en een sterke verbeeldingskracht. Erfgoed en landschap worden in dit ontwerp harmonieus en integraal samengebracht.